

Bağıışıklık sistemi ile kanser hücrelerini yok ediyor

thi - Tıp dünyasının bakış açısını kökten değiştirdi...

Kemoterapinin aksine tümörü değil, bağıışıklık sistemini hedef alıyor... Bağıışıklık sisteminin savaşçı hücrelerinin kanserli hücreleri fark edip, onları yok etmeleri için önlerindeki engelleri kaldırıyor. Üstelik bu görevini hastanın yaşam konforunu bozmadan, ciddi yan etkiler oluşturmadan gerçekleştiriyor. Son yıllarda kanser tedavisindeki en büyük gelişme olarak nitelendirilen yöntemin adı; bağıışıklık sistemini güçlendirerek kanseri yenmesini sağlayan; immünoterapi!

Kanser dünyada ve ülkemizde ölüme en sık yol açan nedenlerin başında geliyor. Dünya çapında 172 ülkenin 91'inde, 70 yaş altı ölümlerin en sık veya 2. sık görülen nedeni olarak karşımıza çıkıyor. 2018 yılında tüm dünyada toplam 18.1 milyon kişiye kanser tanısı kondu ve 9.6 milyonu kansere bağlı nedenlerle hayatını kaybetti. Güzel haber ise özellikle son 2 yılda kanser tedavisinde çok önemli gelişmeler yaşanması. Bunlardan ilki, her kanser dokusunun genetik şifresinin analiz edildiği ve alınan sonuçlara göre hedefli tedavi protokolünün uygulandığı "kişiselleştirilmiş tedavinin" kanserli hastaların önemli bir bölümüne uygulanır hale gelebilmesi oldu. Daha da önemlisi, 2018 yılı "immünoterapinin" altın yılı olarak tarihe damgasını vurdu. **Acıbadem Maslak Hastanesi Tıbbi Onkoloji Uzmanı Prof. Dr. Yeşim Eralp** kişiselleştirilmiş tedavi ve

immünoterapi yöntemindeki gelişmeler sayesinde, çok değil bundan birkaç yıl öncesine dek tedavi edilemez gözüyle bakılan kanser türlerinde bile şifaya yakın yaşam süreleri sağlanabildiğine dikkat çekerek, “İmmünoterapi ilaçları kemoterapi ilaçlarına bazen alternatif bazen de yardımcı yöntem olarak yeni tedavi seçenekleri oluşturdu. Üstelik bunu hastanın yaşam konforunu bozmadan, yaşam kalitesini koruyarak sağlıyor.” diyor.

Bağışıklık sistemi “kanserli hücreleri” tanımazsa...

Bağışıklık sistemimiz, vücudumuzda her gün üretilen, genetik yapısı bozulmuş olan kanserli hücreleri yok ediyor. Bu türlü zararlı oluşumlara vücudumuzun verdiği tepkiye ve yanıtı “bağışıklık yanıtı” adı veriliyor. Bağışıklık yanıtını oluşturan hücresel yapılar vücudumuza herhangi bir tehdit geldiğinde, hasar görmüş veya tehdit altında bulunan yerlere doğru hızlıca yönlenerken yabancı gördükleri organizma veya yapıları yok etmeye çalışıyor. Bağışıklık sistemimiz başlangıçta kanserli hücreleri normal dokularımızdan kolaylıkla ayırt edip yok edebiliyor. Ancak bazı durumlarda kötü huylu hücreleri zararlı olarak algılayamıyor ve bunları yok etmesi gerektiğinin farkına varamıyor. Bazen de kanserli hücreler bağışıklık sistemini baskılayarak veya çevresine bir zırhlı savunma sistemi oluşturarak kendilerine yaşam alanı oluşturmaya çalışıyorlar. Bu etkenler sonucunda kanserli hücreler kontrolsüzce gelişerek vücudumuza yayılabilen kanser dokusu haline dönüşüyorlar.

Savaşçı hücreleri durduran freni kaldırıyor!

Yüreklere ferahlatan gelişme, kontrolsüzce oluşan kanser hücrelerine karşı tıp dünyasının elinde artık “immünoterapi” yöntemi denilen güçlü bir silah olması. Bağışıklık sistemini güçlendirerek kansere karşı yapılan tüm tedavi yaklaşımlarına “immünoterapi” deniyor. Onkolojik tedavilerde son yıllarda atılan en büyük adım olarak belirtilen immünoterapi kanserli hücrelerle savaşmak için bağışıklık yanıtını güçlendiriyor ve

yeni baştan yapılandırıyor. Kanserin oluşturduğu bağışıklık frenini çözmeyi sağlayarak kanseri yok etmeyi hedefliyor. Üstelik bunu kemoterapi tedavisinin aksine bulantı, kusma ve saç dökülmesi gibi ciddi yan etkiler oluşturmadan gerçekleştiriyor.

Kanser tedavisinde çığır açıldı

Tıp dünyasında büyük bir heyecan yaratan immünoterapi kanser tedavisinde ilk kez malign melanom ve böbrek kanseri gibi kemoterapi ile radyoterapi tedavilerine dirençli olan kanser türlerinde uygulandı. Ancak bu kanser türlerinde kullanılan eski jenerasyon ilaçlar sınırlı etkinlik ve yan etkileri nedeniyle çok geniş kullanım alanı bulamadı. Tıp dünyası pes etmedi ve immünoterapi konusunda çalışmalarına hızla devam etti. 2018 yılında araştırmacılar Dr. James Allison ve Dr. Tasuku Honjo'nun immünoloji konusunda yaptıkları araştırmalar, bağışıklık sisteminin frenini çözerek vücudun savunma sisteminin kansere karşı savaşmasını sağlayan "immun checkpoint inhibitörleri (ICI)" adı verilen bir grup ilacın geliştirilmesini sağladı. Tıbbi Onkoloji Uzmanı Prof. Dr. Yeşim Eralp yapılan çalışmalar sonucunda bu ajanlarla immünoterapi tedavisinde bir çığır açıldığına dikkat çekiyor.

Tedavide önemli başarılar sağlanıyor

Günümüzde hemen hemen tüm kanser türlerinde uygulanan ICI ile malign melanom ve böbrek kanserlerinin dışında, özellikle akciğer kanserlerinde önemli başarılar sağlandı. Örneğin, kemoterapi ve ICI ile birlikte uygulanan bazı akciğer kanserli hastalarda 3 yıl ve ötesinde yaşam süreleri artık bir hayal değil. Tıbbi Onkoloji Uzmanı Prof. Dr. Yeşim Eralp bunun yanı sıra genetik yapısında "mikrosatellit instabilite (MSI)" özelliği barındıran kanser tiplerinde de immünoterapilerin ağır yan etkileri olabilen kemoterapi tedavisine alternatif bir seçenek oluşturduklarının altını çizerek, "Örneğin, tüm kemoterapilere dirençli, bu tür bir safra yolu kanserinde, kanserin hemen hemen tamamen yok edilebildiği görüldü" diyor.